

Keskustelua — Diskussion

Miten kansainvälistetään maantieteen opiskelu?

Kansainvälistyminen asettaa suuren haasteen Suomelle, niin myös Suomen maantieteelle ja maantieteilijöille. Yksi lähivuosien tärkeimpiä kysymyksiä on maantieteen opetuksen ja opiskelun kansainvälistyminen, tai ehkä pikemminkin olisi puhuttava aktiivisesta kansainvälistymisestä.

Yliopistojen rehtorien puheet lukuvuoden alkaessa käsittelevät kansainvälistymisen merkitystä. Opetusministerikin haluaa suomalaiset opiskelijat ulkomaille opiskelemaan, ainakin osaksi aikaa. Euroopan integraatio ei tapahdu pelkästään taloudellisesti, vaan myös kulttuurisesti. Yliopistot tulevat olemaan tärkeässä asemassa kansainvälisyyskysymyksissä.

EGEA (European Geography Association) on yleiseurooppalainen järjestö, joka edistää yhteistyötä Euroopan maiden kesken maantieteessä ja muissa aluetieteissä. Tämänhetkinen päätavoite on kehittää opiskelijoiden ja jatko-opiskelijoiden kansainvälisiä kontakteja. Vaikka järjestö on iältään vasta hieman yli vuoden, on siinä mukana jo yli 20 Euroopan valtiota, myös Suomi. Suomalaiset maantieteen ja muiden aluetieteiden opiskelijat ja jatko-opiskelijat ovat edustettuina EGEA/FINLANDissa, joka on Suomen Maantieteellisen Seuran toimikunta. Viime keväänä perustettu toimikunta kehittää EGEAn toimintaa Suomessa, mikä on myös Seuran tavoite.

Mielestäni yksi ajankohtaisimmista ja tärkeimmistä maantieteen opetuksen kysymyksistä tällä hetkellä on maantieteen opiskelijoiden ja jatko-opiskelijoiden koulutus ulkomailta. 1990-luvulla suomalaiset tulevat opiskelemaan osaksi ulkomailta. Toinen vaihtoehto on, että ulkomaalaiset opiskelijat tulevat Suomeen. Englannin kielellä annettavan opetuksen lisääminen on välttämättömyys, mikäli haluamme, että Suomeen tulee opiskelemaan ulkomaalaisia maantieteen opiskelijoita. Usein tässä kysymyksessä viitataan resurssien, lähinnä rahan puutteeseen. Vaihtoehtoja kuitenkin ei ole. Jos aiomme pysyä henkisesti yhdentyvässä Euroopassa, ovat kansainväliset yhteydenpidot välttämättömiä. Kansainvälistymisestä saatavia etuja ei voida saada ilman niiden eteen tehtävää työtä. Seuraavalla sukupolvella kansainväliset kontaktit ovat arkipäivää. Miten käy maantieteen opiskelun ja opetuksen? Kuljummeko me aikaisen enemmistön etujoukoissa vai jäämmekö vitkastelijoiden hännille? EGEA/FINLAND on tehnyt työtä kansainvä-

listymisen eteen. Ikävää on todeta, ettemme ole saaneet rahoitusta kulujemme peittämiseen. Kohutuonta on, jos valtion eri instituutiot vaativat kansainvälistymistä, mutta opiskelijoiden on kustannettava ja hoidettava tämä itse. Me maantieteen opiskelijat haluamme olla kansainvälistymisen etujoukoissa. EGEA on valtava mahdollisuus, joka pitää hyödyntää.

Kansainvälisten yhteyksien kautta rakennetaan osaltaan maantieteen suomikuvaa ulkomailta. EGEA/FINLAND on yksi tämän kuvan rakentajista. Tämän organisaation kautta meillä on jo yhteyksiä ympäri Euroopan. Yhteistä toimintaa on ollut eri muodoissa, kuten seminaareja, kokouksia ja tiedonantoja. Haluamme yhteistyötä myös maantieteen laitosten kanssa Suomessa.

Tärkeää on suunnitella yhdessä esimerkiksi edellämainittuja maantieteen opetuksen kansainvälistämiseen liittyviä kysymyksiä, tarpeita ja mahdollisuuksia. Järkevintä on laaja yhteistyö kaikkein maantieteen laitosten kesken, unohtamatta aluetiedettä ja talousmaantiedettä. Mielestäni maantieteen laitosten sooloilu yksinään Eurooppaan on voimavarojen tuhlausta.

Maantieteellisesti tarkastellen Suomi alueena on Euroopan reunavaltioita, Euroopan periferiaa. Fyysinen sijaintimme ei muutu Euroopan yhdentyessä, mutta henkisesti meidän ei ole pakko sijaita periferiassa. Suomalaisen maantieteen asema 1990-luvun Euroopassa on vielä ratkaisevammalla. Kansainvälisten kontaktien kautta päästään kiinni siihen mitä maailmalla maantieteessä tapahtuu. Avaamalla todellinen mahdollisuus ulkomailta opiskeluun avataan samalla myös mahdollisuus suomalaisen maantieteen eteenpäin viemiseen. Tunnettuahan on, että uusi tieto luo uutta tietoa. Eurooppaan ja ulkomaille on mentävä nopeasti ja harkiten. Tämän lisäksi omaleimaisuus on säilytettävä, kuten professori Mansikkaniemi totesi Maantieteen päivien avauspuheenvuorossaan.

Eurooppa on ajassa muuttuva mannerkokoisuus, kuten näiden Maantieteen päivien teemana on, ja suomalaisen maantieteen ja maantieteilijän on osattava muuttua ajassa. Työtä on tehtävä nyt, eikä vasta »maagisena» vuonna 1992.

JUSSI JAUHIAINEN

puheenjohtaja, EGEA/FINLAND